

REDACTIONEEL ARTIKEL

Pascale Kokke begeleidt jonge aanstaande moeders

“Ik wil dat ze zich veilig, gehoord en gezien voelen”

“Zonder vertrouwen en veiligheid kun je niet groeien. Ik luister naar mijn cliënten en creëer daarmee rust voor ze. Ze heben vaak al een jarenlang circus van ‘moeten, moeten en moeten’ achter de rug. Bij mij hebben zij de regie. Ik schets wel altijd welke mogelijkheden er zijn, maar ze bepalen uiteindelijk zelf wat ze willen doen om hun leven weer op de rit te krijgen.”

Marie-Pascale Kokke - “Zeg maar Pascale” - werkt sinds juni 2018 als VoorZorgverpleegkundige bij GGD Hart voor Brabant. Ze begeleidt jonge aanstaande moeders vanaf ongeveer zestien weken in de zwangerschap totdat hun kind twee jaar oud is. “In principe gaat het om vrouwen in de leeftijd van 16 tot en met 25 jaar. Ze komen meestal bij ons na aanmelding door een verloskundige, een gynaecoloog, maatschappelijk werk of bijvoorbeeld organisaties voor buitenlandse vrouwen. Onze begeleiding is op vrijwillige basis, dus ze mogen altijd stoppen.”

Eerst bijvoegen, dan invoegen

Dat laatste is uiteraard niet de bedoeling, zeker omdat het allemaal jonge vrouwen zijn met een belast verleden en heden. Pascale: “Denk bijvoorbeeld aan drugs- en alcoholverslaving, huiselijk geweld, relationele problemen, enorme schulden of geen dak boven hun hoofd. Vaak zien ze zelf niet direct dat ze een hulpvraag hebben. Logisch, want het zijn kinderen op weg naar volwassenheid. Ze staan op het punt voor de eerste keer moeder te worden, maar ze zijn nog steeds vooral met zichzelf bezig. Niet met het kindje dat ze in zich dragen.”

Preventieve ondersteuning door Voorzorg

Pascale is onderdeel van een VoorZorgteam met collega's in Tilburg en Den Bosch. VoorZorg is een opvoed-, leefstijl-, gezondheids- en ontwikkelingsondersteuningsprogramma voor jonge vrouwen die zwanger zijn van hun eerste kind en weinig of geen opleiding hebben genoten. Zij krijgen tijdens hun zwangerschap en totdat het kind twee jaar is preventieve ondersteuning met een intensief schema van huisbezoeken door ervaren VoorZorgverpleegkundigen. Een goede relatie tussen de moeder en de verpleegkundige is een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van het programma én een leerervaring voor de moeder.

Daarom is het ook zo belangrijk dat VoorZorgverpleegkundigen als Pascale naast de aanstaande moeders gaan staan. “Ik probeer ze in hun eigen kracht te zetten. Dat doe ik door ze in alles te begeleiden. Mijn ondersteuning is veel breder dan puur medisch. In de ruim twee jaar dat deze jonge kwetsbare vrouwen worden begeleid, leg ik gemiddeld één keer in de veertien dagen huisbezoeken af. Daarin bouw ik een intensieve relatie met ze op, zodat ze zich veilig, gehoord en gezien voelen. Pas als dat vertrouwen er is, kun je samen met de hulpvragen aan de slag. Ik moet eerst naast iemand staan voordat ik aan het ‘herstel’ kan gaan werken. Eerst bijvoegen, dan invoegen, zeg ik altijd.”

Betonnen muur

Pascale begeleidt nu bijvoorbeeld een jonge vrouw van twintig jaar. "Ze maakte in haar jonge leven al onvoorstelbaar veel rottigheid mee. Het is een wonder dat ze nog zo positief in het leven staat. Toen ze nog heel jong was, liet haar moeder haar in de steek omdat die koos voor haar toenmalige partner. Later werd voor haar ook bekend dat ze onder meer seksueel is misbruikt door haar vader en ex-stiefvader. Haar grootouders kregen de voogdij en voedden haar op. Ze werd in haar jeugd gepest en kwam uiteindelijk terecht in het loverboy-circuit. En dat was pas het begin van alle ellende. Ze kreeg te maken met foute vriendjes, relationele problemen met huiselijk geweld en ze raakte zwanger van een jongen die daar niet op zat te wachten. Hij heeft haar, toen ze vertelde zwanger van hem te zijn, geprobeerd te wurgen. Ze werd geschopt en geslagen in haar buik en hij duwde haar bijna over de balustrade van een flat.

"En bij zo'n meisje ga je dan voor het eerst op bezoek", zegt Pascale indringend. "Ze had in het begin een betonnen muur om zich heen. Hoe kan het ook anders. Met haar oma heb ik bijvoorbeeld een goed contact. Haar geef ik bij het afscheid nemen vaak een kus. Bij deze jonge aanstaande moeder wist ik nooit hoe ik haar moest begroeten. Totdat ik haar laatst bezocht in het ziekenhuis, vlak nadat ze was bevallen. Ik kuste haar bij mijn vertrek en deze keer wimpelde ze me niet af. Ze zei zelfs tegen me: 'Ik heb het gevoel dat ik bij je terecht kan'. Dat is echt een doorbraak, en daar word ik blij van. Het maakt me dankbaar dat deze jonge vrouwen mij deel laten uitmaken van hun leven. Dat ik dichtbij mag staan op weg naar een nieuwe toekomst. Voor onze VoorZorgmoeders, maar zeker ook voor hun pasgeboren kindjes. Wij, als VoorZorgverpleegkundigen, hopen daarmee de cirkel te kunnen doorbreken."

Goede samenwerking

Gezond² doet leven! heeft voor Pascale alles te maken met veiligheid, vertrouwen en respect, maar ook met een goede samenwerking met andere hulpverleners en ketenpartners. In het geval van het twintigjarige meisje betaalde de gemeente Den Bosch bijvoorbeeld het kraamhotel en de hulp door een nachtzuster na de geboorte van haar kind. Dus letterlijk: niet alleen denken, maar ook doen. "Was dat bij deze jonge vrouw niet gebeurd, dan waren we haar voorgoed kwijt geweest. Dat geldt voor veel jonge aanstaande moeders. Werken we nóg meer met elkaar samen, dan kunnen we deze kwetsbare groep jonge vrouwen nog beter helpen. Die winst is niet in geld uit te drukken. Het is onbetaalbaar."